

# אורות השבת

גליון מס' 870

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע  
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"מנהל מערכת  
הרב אברהם טריקיפרשת השבוע  
קרחעורך  
הרב עוזיאל אדרי

## דבר רב העיר שליט"א

### הפגיעה בקיום התורה

ויקח קרח בן יצחק בן קהת בן לוי...

(במדבר טז, א)

ומה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי דיבור (רש"י)

המניע העיקרי למחלוקת קרח ועדתו, הוא רדיפת הכבוד – נתקנא בנשיאותו של אליצפן בן עוזיאל. גם המניע לפרשת המרגלים שקדמה לה, היה רדיפת הכבוד. אלא שמחלוקת קורח ועדתו היתה מכוונת כלפי משה ואהרן אשר לטענתם נטלו לעצמם ולאחיינם הצעיר את כל תפקידי השררה – מלכות כהונה ונשיאות. אולם חטא המרגלים היה מכוון כלפי הקב"ה בכבודו ובעצמו, שכן הקב"ה הבטיח 'ארץ זבת חלב ודבש' והם הפכו אותה ל'ארץ אוכלת יושביה' (במדבר יג, לב), ולא עוד אלא שהטיחו דברי כפירה נוראים כלפי מעלה באמרו (במדבר יג, לא) 'אפס כי חזק הוא ממנו' כמבואר ברש"י (שם). זאת ועוד, שמחלוקת קורח ועדתו לא ערערה אלא על מנהיגותו של משה ואהרן, אולם חטא המרגלים נועד להמיט אסון וחורבן לכל בני הדור, לבל יכנסו לארץ חמדה וימותו כולם במדבר השמים. ולא בכדי גזר הקב"ה עליהם על כל אותו הדור, באומרו 'ואולם חי אני... אם יראו את הארץ' (במדבר יד, כא-כג). וגם גרמו בחטאם לחורבן בתי המקדש, כמאמר הגמ' (סנהדרין קז, ב) עה"פ ויבכו העם בלילה ההוא (במדבר יד, א): 'אתם בכיתם בכיה של חנים ואני אקבע לכם בכיה לדורות', עי"ש. וכה הם דברים הנוראים של האורח חיים הק' (דברים א, לו): 'בחטא המרגלים גברה יד רשעה, ובחטא זה נטעו בתוכם שורשים רעים – שמהם עתיד לצמוח הרשע שיביא לחורבן'.

אך ראה זה פלא, דוקא לגבי חטא המרגלים אשר נראה בעינינו כחמור לאין ערוך ממחלוקת קורח ועדתו, עמד משה בתפילה לבטל את הגזירה 'סלח נא לעוון העם הזה כגודל חסדך'... ולא נח ולא שקט עד שהבטיחו הקב"ה 'סלחתי כדברך' (במדבר יד, ט-כ). ואילו לגבי מחלוקת קורח ועדתו, לא זו בלבד שלא ביקש להגן עליהם, אלא הוא זה שביקש מהקב"ה להוקיעם ברבים – 'ויהי למשה מאד ויאמר אל ה' אל תפן אל מנחתם' (במדבר טז, טו), ולא נח מרתיחתו עד שביקש להענישם במיתה משונה – 'ופצתה האדמה את פיה ובלעה אותם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאולה' (במדבר טז, לו), כולל נשיהם ובניהם וטפם ובתיהם שאינם ברי עונשים כמבואר ברש"י (שם). והלב משתומם, מדוע יצא קצפו של משה עליהם כל כך... אתמהא!

וכעין זה ממש יש לנו להעיר גבי חטא העגל, אשר גם שם עמד משה בעוז ותעצומות במסירות נפש עילאית להצלת הדור, וכה הם דברי הגמ' (ברכות לב, א): 'ידבר ה' אל משה לך רד (שמות לב, ז). מאי לך רד, אמר רבי אלעזר אמר לו הקב"ה למשה, משה רד מגדולתך, כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל, עכשיו שישראל חטאו למה לך גדולה. מיד תשש כוחו של משה ולא היה בו כוח לדבר. כיון שאמר לו (דברים ט, יב) רד ממני ואשמידם, אמר משה דבר זה תלוי בי, מיד עמד ונתחזק בתפילה וביקש רחמים... ועתה הניחה לי (שמות לב, י), אמר רבי אבהו אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, מלמד שתפסו משה להקב"ה כביכול בבגדו כאדם שתופס לחבירו בבגדו, ואמר לפניו רבונו של עולם אין אני מניחך עד שתמחול ותסלח להם'. והלב משתומם, היאך משה העניו מכל האדם אשר ביטל עצמו גם בפני פשוטי העם השפלים ביותר 'ונחנו מה כי תלינו עלינו', הרהיב

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

## דבר העורך

### קרח – צדיק כתמר יפר'ח

כתב רש"י 'עינו של קרח הטעתו', מבאר הי"ש מח משה עפ"י מש"כ האדמו"ר ל"קרח" סופי תיבות "צדיק כתמר יפר'ח" לקרח הייתה נשמה גבוהה משורש נשמתו של משה רבינו ע"ה, ולעיתיד לבוא יתקן ויעלה בביאת המשיח. וכשם שמשה רבינו היה היחיד בעולם שהקב"ה גילה לו טעמה של מצוות פרה אדומה, כך גם קרח נגלה לו טעם פרה אדומה, חאת מכוח נשמתו של משה ששתיהם משה וקרח משורש אחד ובני חד מזל, ובה טעה קרח שבגלל זה נפל בגאווה וראה את עצמו כשווה ושקול כמשה רבינו. מבאר ה'בן לאשרי' זהו שאמר שלמה המלך 'אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני' רציתי לידע טעם מצוות פרה אדומה, אך מפני ששורש נשמותי רחוקה מנשמת משה לא זכיתי לזה כמו שזכה קרח.

בברכת ליל שבת וזמננו

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"

וק"ק שבטי ישראל שכונה יא' באר שבע

### לוח זמנים שבועי

| לוח הזמנים<br>מדויק לבאר-שבע | יום א'<br>ערב<br>תענית<br>(21.6.20) | יום ב'<br>א' ד' ר"ח<br>תענית<br>(22.6.20) | יום ג'<br>ב' ד' ר"ח<br>תענית<br>(23.6.20) | יום ד'<br>ג' תענית<br>(24.6.20) | יום ה'<br>ד' תענית<br>(25.6.20) | יום ו'<br>ה' תענית<br>(26.6.20) | שבת קודש<br>ו' תענית<br>(27.6.20) |
|------------------------------|-------------------------------------|---|---|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|-----------------------------------|
| עלות השחר                    | 4:08                                | 4:09                                      | 4:09                                      | 4:09                            | 4:09                            | 4:10                            | 4:10                              |
| זמן סליח ותפילין             | 4:16                                | 4:17                                      | 4:17                                      | 4:17                            | 4:17                            | 4:18                            | 4:18                              |
| זריחה - הנץ החמה             | 5:43                                | 5:43                                      | 5:43                                      | 5:43                            | 5:44                            | 5:44                            | 5:44                              |
| סוף ק"ש לרשת מג"א            | 8:25                                | 8:26                                      | 8:26                                      | 8:26                            | 8:26                            | 8:27                            | 8:27                              |
| סוף ק"ש לחתום וזכור          | 9:08                                | 9:08                                      | 9:09                                      | 9:09                            | 9:09                            | 9:10                            | 9:10                              |
| סוף ברכת ק"ש                 | 10:19                               | 10:19                                     | 10:20                                     | 10:20                           | 10:20                           | 10:21                           | 10:21                             |
| חצות יום ולילה               | 12:43                               | 12:43                                     | 12:43                                     | 12:44                           | 12:44                           | 12:44                           | 12:44                             |
| מנחה גדולה                   | 13:19                               | 13:19                                     | 13:19                                     | 13:20                           | 13:20                           | 13:20                           | 13:20                             |
| סוף המנחה                    | 18:38                               | 18:38                                     | 18:38                                     | 18:39                           | 18:39                           | 18:39                           | 18:39                             |
| סקייה                        | 19:51                               | 19:51                                     | 19:51                                     | 19:51                           | 19:51                           | 19:51                           | 19:51                             |
| צאת הכוכבים                  | 20:08                               | 20:08                                     | 20:08                                     | 20:08                           | 20:08                           | 20:08                           | 20:08                             |

שבת מברכין

המועד במוצאי שבת קודש שעה 1:26 בלילה ו-14 חלקים.

ראש חודש תמוז בימים שני ושלישי הבעל"ט.

### זמני הדלקת הנרות

|             |             |
|-------------|-------------|
| פרשת השבוע: | קרח         |
| הפטרה:      | ויאמר שמואל |
| כניסת השבת: | 19:30       |
| יציאת השבת: | 20:21       |
| רבנו תם:    | 21:17       |



## אורות הכשרות

עוז בנפשו כל כך עד כדי 'תפיסת הקב"ה', ולא הניחו עד 'שתמחול ותסלח להם'. ברם, הוא אשר אמרנו, מסירות נפשו של משה למען הצלת הדור, לא ידעה גבולות וסייגים. ולנוכח הדברים האלה מתעצמת תמיהתנו, היכן נעלמו מידות אלו אשר היו בעצמותו של משה, ומדוע לא נהג כן כלפי קורח ועדתו.

**ברם** לכשנתבונן נראה, שאמנם קורח ביקש לערער על מנהיגותו של משה כדי להשיג את מבוקשו, אך משה רבינו ע"ה לא ראה בכך פגיעה בכבודו ובמעמדו האישי, אלא ראה בכך פגיעה חמורה ביסוד קיום התורה בישראל לדורות עולם. שכן אם יש חלילה אמת בטענה שבדה דברים מלבו אודות מינוי תפקידי השררה, אזי לא מן הנמנע שיקומו אנשי בליעל אשר באותה טענה יערערו גם על אמיתות התורה שנמסרה על ידו מפי הגבורה. ובפרט שסכנה זו כבר החלה להתממש בפועל, בכך שהצליח קורח להפוך את מאבקו האישי – למאבק רוחני עד שעלה בידו לגייס מסביבו 'מאתיים וחמישים ראשי סנהדראות' כמבואר ברש"י (טז). ועל זה חרה אפו של משה – 'ויחר למשה מאוד': משה רבינו העניו מכל האדם, השכיל לבטל עצמו מול אספסוף העם המתלוננים בקברות התאוה – 'ונחנו מה כי תלינו עלינו' (שמות טז, ז). ידע למחול על פגיעה בכבוד שמים וכבודו האישי בפרשת נחש השרף, ולא עוד אלא שהתפלל עליהם וגם מימן מכיסו הפרטי את הוצאות רפואתם. וכשחטאו ישראל בעוון החמור של עבודה זרה – דוגמת חטא העגל, וכן בעוון החמור של גילוי עריות – בבעל פעור, וכן בחטא המרגלים אשר ביקשו להמיט אסון על כל הדור, עמד משה בתפילה ותחנונים עד לביטול הגזירה ועצירת המגיפה, מפני שהכיר בזכות המחילה על כל העבירות החמורות שבתורה. אך על עוון אחד אין סליחה ומחילה, והוא הפגיעה באמיתות התורה וקיומה לדורות עולם! אל מול הסכנה החמורה שבעוון זה, תבע משה ענישה חמורה ומיידית למען ידעו הכל כי 'משה אמת ותורתו אמת'!

**ובזה** נבין דברי המשנה (אבות ה, יז): 'כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים... איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים – זו מחלוקת הלל ושמאי, ושאנינה לשם שמים – זו מחלוקת קורח ועדתו'. וכבר דקדקו המפרשים, מדוע לא אמר 'מחלוקת קורח ומשה' – כשם שאמר לגבי מחלוקת הלל ושמאי, וכי מחלוקת קורח היתה על עדתו. ברם לדברינו אין מקום להערה זו, שכן במחלוקת זו לא היו שני צדדים, שהרי משה ראה בה מחלוקת בה' ובתורתו – 'כי נאצו האנשים האלה את ה'". וכן נבין בזה מאמר רבותינו ע"ה פ' 'ובני קרח לא מתו' (במדבר כו, יא), אלא נבלעו חיים באדמה ועד היום זועקים הם 'משה אמת ותורתו אמת'. שכן לדברינו מחלוקתם איימה לפגוע באמיתות תורת משה, וזו אכן התרופה ההולמת למכתם.

**מִרְן** ראש ישיבת פורת יוסף הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, נודע במאבקיו הרבים לביצור חומות הדת בישראל. תמיד ניצב בעוז ובגאון בנאומים חוצבי להבות, מול המנסים לפגוע בכרם בית ישראל. אחת הפרשיות שהסעירו את ראשי היהדות הנאמנה, היתה הפרצה הנוראה של 'מפגשים' בין בני נוער מדתות שונות – ביוזמתו ובעידודו של שר החינוך דאז. בין יתר פעולות המחאה וההפגנות הסוערות שאירגן רבינו, יזם גם מפגש של משלחת רבנים מפורסמים עם אותו השר. דברים קשים השמיע רבינו באותה פגישה, ובסופה הסיח בפני השר: 'הרי בפעולה זו של 'המפגשים' אשר אתה הוא היוזם שלה, הנך גורם במישרין לסילוק השכינה בישראל! השר מצדו סיכם את השיחה, באומרו: זוהי הבנתך, אך אני מבין אחרת... הרי גם אצלכם הרבנים יש לעתים מחלוקות בינכם. השיב רבינו: 'בעיקרים וביסודות אין שום מחלוקת אצלנו, אם אנו חלוקים לפעמים בדעותינו, הרי זה רק בנוגע לענפים, אך בשום פנים ואופן לא בשורשים ובגזע. ואילו אתה עושה דבר כזה שעלול ח"ו לעקור את עם ישראל מיסודו. תורתנו הקדושה אומרת (ויקרא כ, כו) 'ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי', ומבאר רש"י: 'אם אתם מובדלים מהם הרי אתם שלי, ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחבריו'! (חזקת ליהודה).

בברכת ליל חמשה עשר

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

## אורות הפרשה

### אין לנו אלא ה' אחד וכהן גדול אחד

**ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן** (טז, א), פירש רש"י לקח עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה. מבאר ה'בן לאשרי' המחלוקת בין משה רבינו ע"ה לקרח הייתה שמשה סבירא ליה שאין שני מלכים יכולים להשתמש בכתר אחד כמו שכתב רש"י שאמר משה לקרח "אנו אין לנו אלא ה' אחד, מזבח אחד כהן גדול אחד ואתם מאתים וחמישים איש מבקשים להיות כהנים גדולים", ואילו קרח טען שכן אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד, ורצה שגם הוא וגם אהרן יהיו שני כהנים גדולים.

### קרח ועדתו מתאספין אצל המשיח

**ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן** (טז, א), פירש רש"י "קרח לקח את עצמו לצד אחד", מבאר ה'ברכה משולשת' שקרח רצה להביא לעצמו ראייה מהקב"ה שהוא אחד, שכן אפשר שגם הוא וגם אהרן יהיו שני כהנים גדולים, וכן אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד, שהרי הקב"ה ברא את השמש והירח שניהם שוים 'ויעש אלקים את שני המאוות הגדולים' (בראשית א, טז). ועל פי זה יובן מה שכתב המדרש **באוצר המדרשים** (ח"א עמוד 212) בכל יום רביעי מתאספין קרח וכל עדתו אצל המשיח ואומרים לו מתי קץ הפלאות מתי תשוב תחיינו ומתהומות הארץ תשוב תעלינו, ואומר להם המשיח לכו אצל האבות ושאלו אותם. וצריך להבין למה דוקא ביום רביעי מתאספין קרח ועדתו, אלא ההסבר הוא שמכיוון שבבריאת העולם ביום רביעי נתלו המאורות ונבראו השמש והירח שניהם שוים, וזו היא טענת קרח שהוא צודק שכן אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד.

### בקהלם אל תחד כבודי

**ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן** (טז, א), פירש רש"י ולא הזכיר בן יעקב שביקש יעקב אביו רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקת קרח ועדתו, שנאמר 'ובקהלם אל תחד כבודי' (בראשית מט, ו). מבאר ה'צדיק מרעננה' זיע"א מחזק לא רצה יעקב אביו ע"ה שיזכר שמו על מחלוקת קרח ועדתו, דאיתא **במסכת חולין** (ס, ב) אמר רבי שמעון בן פזי פ"ס הקב"ה את הירח שאמר לה לך ומעטי את עצמך, שהצדיקים יקראו בשמך יעקב הקטן שמואל הקטן ודוד הקטן. נמצא שבזה שהקב"ה פ"ס הרי שהסכים שאין שני מלכים יכולים להשתמש בכתר אחד, ויעקב סובר כדעת משה רבינו שאין שני מלכים יכולים להשתמש בכתר אחד, ואם אין לנו אלא ה' אחד וכהן גדול אחד, היפך מסברתם של קרח ועדתו. ולכן ביקש יעקב אביו שלא יזכר שמו על מחלוקת קרח ועדתו.

### ההצלחה בזכות הצדיק

**ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן** (טז, א), פירש רש"י לקח את עצמו לצד אחד, מבאר רבי **יצחק הכהן הוברמן** זצ"ל בביאור תיבת **"עצמו"**, על פי מה שכתב האריז"ל קרח היה משורש נשמתו של משה רבינו ע"ה, ובא לעולם לתקן יחד עם משה את **"שח"** - **ניצוצות רע של הבל**, והנה משה ביגיעה רבה הצליח לתקנם. אך קרח הצליח לתקן רק **"קח"** ניצוצות כי נפרד ממשו וחלק עליו. והנה כתב בספר **יצירה** (פ"ד מ"ג) שהאות **"ר"** היא אות השלום **"המליך אות ר' בשלום"**. ופירחה מקרח האות **"ר"** **אות השלום**, ונשאר משמו **"ק'ר"** רק אותיות **"קח"**, וזהו שאמר הכתוב **"ויקח קרח"** תיבת **"ויקח"** נחלקת לשתי תיבות **"זי"** - **"קח"**, וזו לוקח שניטל משמו האות **"ר"** **אות השלום** ונשאר מ**"ק'ר"** תיבת **"קח"**, וברגע שהוציא את **"עצמו"** מתחום השפעת הצדיק משה רבינו ע"ה, התגברו עליו הניצוצות **הרע של הבל** והכניעוהו, ונבלע חיים שאולה מתחת לאדמה כי עוד נוספה לו רעה על רעתו שנתחברו לו גם הניצוצות **הרע של קין**, וכמו שכתב האריז"ל **"קח - קין"** גימטריה **"חסר"** והם אלו שמשכוהו למטה מתחת לאדמה חיים שאולה, כמו שתמה ה'נועם אלימלך' מדוע לא נבלע קין באדמה בזמן שהרג ושפך את דמי אחיו הבל, וההסבר כי רצה הקב"ה לקין תיקון בגלגל בקרח שיתקן **"שח"** - **ניצוצות רע של הבל** ובאמת כבר הצליח לתקן **"קח"** ניצוצות של הבל, אבל כשהתקן קרח מהצדיק משה מיד גברו עליו ומשכוהו למטה מתחת לאדמה ניצוצות **הרע של קין**, שהיו צריכים להיבלע באדמה בזמן הריגת הבל.



## אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של  
מורנו המרא דאתרא

הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א  
הלכות דברים האסורים משום סכנה

**ש. אלו משקעין מגולים נאסרו, והאם אסורים המה רק בשתיה או גם לשאר דברים כגון רחיצה ונטילת ידיים?**

ת. משקעין שהיו מגולים בין ביום ובין בלילה, אסורים חכמים ואלו הם: מים ויין חלב ודבש. אבל שמן וחומץ ושאר משקין, לא נאסרו. ואומנם עיקר טעם האיסור הוא שמא יטיל בהם נחש ארס, מכל מקום גם בזמן הזה אין נחשים מצויים בינינו יש להחמיר בזה, מפני כמה טעמים אחרים של סכנה שאינם ידועים לנו. והוא הדין לדבר מצוה, לפיכך אין לקדש או להבדיל עליהם. ועל כל פנים לא נאסרו אלא בשתיה, אבל לשאר דברים כגון רחיצה וכיבוס או נטילת ידיים, לא נאסרו. ואם הונחו בתוך מקרר כשהם מגולים, דינם כמי שהיו מכוסים ומותרים הם גם בשתיה.

**ש. מה דין מין שנמצאו במקום בו נפטר המת?**

ת. בית שנפטר בו מת ל"ע, יש לשפוך כל המים שבכלים שהיו מגולים. ולפי הנראה ראוי להחמיר בזה גם אם היו מתנחים בתוך מקרר כשהם מגולים. והוא הדין במת שאין מתאבלים עליו, כגון תינוק פחות משלושים יום או גוי. ויש נוהגים לפתוח לזמן מועט כל הברזים שבבית במה דברים אמורים, כשמת באותו הבית, אבל אם מת במקום אחר כגון בבית חולים, אין צריך להקפיד בזה בבית הנפטר.

**ש. ומה דין המים אשר בבתי השכנים?**

ת. נכון שגם השכנים ישפכו המים בכלים שהיו מגולים. וראוי שלפחות יעשו כן שתי בתים מכל צד. ואם נפטר המת בבנין רב קומות, יעשו כן כל השכנים שבאותה קומה. ועל כל פנים בבית חולים, אין צריך להחמיר בזה אלא בחדר המת ושני חדרים מכל צד.

**ש. האם מים שבבית המת וסביבתו, נאסרו רק בשתיה או גם לשאר דברים כגון רחיצה ונטילת ידיים?**

ת. לכתחילה טוב להחמיר שלא להשתמש כלל במים מגולים שנמצאו בבית המת וסביבתו, אלא יש לשפכם כמבואר לעיל. אולם במקום צורך, יש לסמוך על דברי המקילים שלא נאסרו המים אלא בשתיה ובישול אבל לא לשאר דברים כגון רחיצת פניו וידיו.

**ש. מה דין התבשילים שהיו בבית המת?**

ת. מנהג שפיכת המים אשר בבית המת, הוא דווקא בבית, אבל לא בשאר משקין או תבשילים כולל מרקים למיניהם. זאת ועוד, אפילו מים שהיה מעורב בהם דבר כל שהוא כגון מלח או חומץ וכדומה, או אפילו קוביות קרח או מי סודה, אינם נאסרים ואין צורך להחמיר בהם כלל. ומכל מקום מים לחוד אפילו שהיו חמים, יש להחמיר בהם.

**ש. כיצד יש לנהוג בזה בשבת ויום טוב?**

ת. יש אומרים, שדין זה נוהג במי שנפטר בשבת ויום טוב. אך יש אומרים שאם נפטר בשבת ויום טוב, לא נאסרו המים ואין צריך לשפכם גם בצאת השבת. וכן עיקר ההלכה.

**ש. אלו מאכלים קלופים שעבר עליהם לילה אחד, אסרו משום רוח רעה?**

ת. ביצים קלופות או שומים ובצלים קלופים שעבר עליהם לילה אחד, יש להזהר שלא לאוכלם, מפני ששורה עליהם רוח רעה. במה דברים אמורים, כשהיו מקולפים לגמרי וגם לא נתערב בהם מאכל כל שהוא. אבל כל שנותר בהם אפילו מעט מקליפתם, או שהיה מעורב בהם מתי תבשילים, או שנתערבו באוכלים אחרים כגון סלט או שאר מעשה קדרה - הן בבישול והן בכבישה, אין לחוש לרוח רעה.

**ש. מה דין מאכלים שהונחו תחת המיטה?**

ת. מאכלים חיים או מבושלים שהונחו תחת המיטה ועבר עליהם לילה אחד, בין שהיו מכוסים ובין שהיו מגולים, יזהר שלא לאוכלם מפני רוח רעה ששורה עליהם. ומכל מקום אין להחמיר בזה אלא במיטה שיושנים עליה, אבל במיטה שרק יושבים בה כגון ספה וכדומה, יש לסמוך על דברי המילים ובפרט במום הפסד מרובה.

## הרבי מליובאוויטש

הילולא דצדיקייא  
ג' תמוז



יה"ר שזכותו של הרבי זצוקללה"ה  
תעמוד לכל עם ישראל  
ונזכה לגאולה השלימה  
ולביאת משיח צדקנו בב"א

ראייה מסוף העולם ועד סופו

### הפגישה הראשונה - וורשה לונדון

בחנותה של הרבי מליובאוויטש בווארשה השתתפו אדמו"רים וגדולי התורה. בחור אחד בן שבע עשרה בשם אברהם ליווה את רבו הגאון רבי מנחם זמבה שבא לחתונה, למחרת שוחח בדברי תורה רבי מנחם זמבה עם הרבי החתן, לקראת סוף הפגישה פנה הרבי לבחור אברהם ואמר לו: "דע לך הנר החמישי של חג החנוכה מסמל את שיא החושך, בגלל שלעולם הוא לא יחול בשבת, יהודי לא צריך להיבהל מחושך גם הגדול ביותר, יש לו כוח להאיר את העולם, בין אם הוא נמצא בוורשא בין אם הוא בלונדון".

### פגישה שנייה לאחר עשרים שנה - ניו יורק לונדון

קרוב לעשרים שנה עברו בינתיים, והבחור אברהם התחתן ועבר את השואה בה איבד את אשתו וילדיו. הגיע לאמריקה ארה"ב לבית דחו, לימים נשא שוב אשה וטרם נישואיו נסע לניו יורק לקבל ברכה מהרבי הקודם הרבי הריי"צ, לאחר שבירכו אמר לו תכנס להתברך גם אצל 'החתן שלי הרבי' שנמצא בחדר הסמוך. והנה כשאברהם נכנס אומר לו הרבי באופן מפתיע: "דע לך הנר החמישי של חג החנוכה מסמל את שיא החושך, בגלל שלעולם הוא לא יחול בשבת, יהודי לא צריך להיבהל מחושך גם הגדול ביותר, יש לו כוח להאיר את העולם, בין אם הוא נמצא בניו יורק בין אם הוא בלונדון". אברהם נדהם "מה הרבי רוצה ממני" כי עלה בדברו שכבר שמע דברים אלה לפני עשרים שנה, שאז אמר לו "וורשא-לונדון" ועתה אומר לו "ניו יורק-לונדון".

### פגישה שלישית אחרי עשרים שנה נוספות - טורונטו קנדה לונדון

אברהם עבר להתגורר בטורונטו קנדה שם שימש מלמד בבית ספר, כעבור עשרים שנה כאשר בנו הבכור עמד להתחתן נסעו יחד לניו יורק לקבל ברכה מהרבי, לאחר שהתברך הבן פנה האבא אברהם לרבי "יש לי שאלה שמציקה לי מאד, יש לי שכן בבנין שאני מתגורר בקנדה שמתנגד לדרך של הרבי של חב"ד, והוא מציק לי בטענה שאסור לקרב יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות, כי נאמר בפסוק 'אל תתחבר לרשעים, ומשנאיך ה' אשנא'. חיך הרבי וענה לו "דע לך שכל יהודי אהוב אצל הקב"ה כמו בן יחיד". והוסיף הרבי ואמר "אם חלילה הבת של השכן תצא לתרבות רעה ותלך עם גוי, האם גם אז הוא יטען 'אל תתחבר לרשעים' או שהוא יהפוך את העולם להחזירה למוטב, ואז לפתע הרבי אומר לו "דע לך הנר החמישי של חג החנוכה מסמל את שיא החושך, בגלל שלעולם הוא לא יחול בשבת, יהודי לא צריך להיבהל מחושך גם הגדול ביותר, יש לו כוח להאיר את העולם, בין אם הוא נמצא בקנדה בין אם הוא בלונדון". אברהם התפלא ביותר מה הרבי רומז לו כשחזר לו שוב ושוב "וורשא-לונדון", "ניו יורק-לונדון" ועכשיו אומר לו "קנדה-לונדון".

### עוד עשר שנים חלפו - לונדון

אברהם ובני משפחתו נמצאים בטיסה ללונדון נוסעים לחתונה של בנו הצעיר. בני המשפחה מבחינים שהאבא אברהם מוטרד מאד. כששאלוהו סיפר להם שהבת של השכן בבנין בקנדה יצאה לתרבות רעה וברחה עם גוי ללונדון, והוא ביקש ממני לפני הטיסה שאמצא בלונדון את הבת שלו, ואני אובד עצות כי איני יודע איך ומה לעשות כדי לעזור לו. כשהגיעו ללונדון פנה אברהם לשליח חב"ד של לונדון הרב גליק שאמר לו שיטפל בנושא.

### נמצאה האבידה

והנה יום אחד מצלצל הרב גליק למחותן של אברהם ומבקש מהם לבוא אליו דחוף לביתו, כשנכנסו לביתו של הרב גליק ראו את הבת של השכן יושבת ומכסה בדיה את פניה ומתייפחת בבכי. ואז לפתע אברהם כמעט נפל מתעלף כשהוא שם לב שהתאריך בו הם נמצאים הוא הזלזקת הנר החמישי של חנוכה, ומולו דולקת החנוכיה עם חמשה נרות. כשאברהם חזר לביתו מהחתונה, הוא עבר קודם לניו יורק תכנס אל הרבי, כשהוא פורץ בבכי נרגש מבלי יכולת להוציא הגה מפיו איך התקיימו דברי קודשו של הרבי מלפני חמישים שנה, הרבי במבטו המלטף הרגיעו ואז הוא סיפר לרבי על נס ההצלה עם הבת של השכן.



## המהר"ם והמגיד מן השמים

שנת תרצ"ח. הצורדים הנאצים מעלים באש בתי הכנסת ובתי מדרש בגרמניה. בתוכם עולה בלהבות גם בית הכנסת המפואר והמיוחד של רש"י שבעיר וורמס, המוכרת בהיסטוריה היהודית כמורמייזה. כמה יהודים עזי-נפש וגיבורי-רוח נחלצים להציל בחירוף-נפש את ספרי התורה מתוך לשונות האש. בין ספרי התורה הניצולים היה גם ספר התורה של הגאון רבי מאיר (המהר"ם) מרוטנבורג, ששכן כבוד בארון הקודש בבית מדרשו של רש"י. ספר התורה הניצול נמסר לידי ראשי הקהילה, ונשמר מכל משמר לכל אורך שנות המלחמה חזועות השואה. לאחר המלחמה הועלה ספר התורה לארץ.

חיבה יתרה נודעה מצד בני ורמייזה לספר תורה זה, שנכתב על-ידי רבם הגדול, המהר"ם (נפטר לפני כשבע מאות שנה), ושאגדה מיוחדת נשזרה סביבו.

רבי מאיר מרוטנבורג, מחבר הקינה 'שאלו שרופה באש', היה מטיף כל ימיו לעלות לארץ-ישראל. באותו זמן מלך הקיסר רודולף, ואסר על יהודי מדינתו לעלות לארצם. סירב רבי מאיר לקבל את הגזרה ואמר לכל שומעי לקחו: "הקב"ה, שהוא מלך מלכי המלכים, השרה את שכינתו על ארץ הקודש, ומה לנו כי נשעה לגזרתו של מלך בשר ודם". ומכיון שהיה רבי מאיר 'נאה דורש ונאה מקיים', ארז את מיטלטליו ויצא מביתו בדרך נסתרת, כשפניו מועדות לארץ-ישראל.

בד' בתמוז שנת המ'ו נתפס רבי מאיר על-ידי ההגמון מבאזיל והקיסר רודולף. הם כלאוהו במגדל אנזיסהיים שבחבל אלזס.

קהילות ישראל שבכל מקום חשו זעזוע עמוק בשמעם על מאסרו של רבי מאיר, מגדולי הדור. הם עשו כל שלאל-ידם לפדותו ממאסרו, והגיעו לפשרה עם השלטונות, שייאותרו 'להסתפק' בעשרים אלף מרקים זהב, כדמי פדיון לשחרור רבי מאיר. רצים יצאו דחופים לכל הקהילות לגייס את הכסף. לא חלף זמן רב והסכום כולו נאסף – עשרים אלף מרקים זהב, מוכנים לפדיונו של רבי מאיר.

אלא שברגע האחרון בוטל העניין על-ידי... רבי מאיר בכבודו ובעצמו. הוא אסר על היהודים לפדותו, ונימוקו עמו – הלכה מפורשת בשולחן-ערוך: "איך פודים את השבויים יתר על כדי דמיהם".

"כל כניעה לסחטנות", הטעים רבי מאיר, "תגביר את תאבונם של שונאי ישראל, ונמצא אני גורם בעקיפין למאסרם של יהודים נוספים בעתיד".

ישב אפוא רבי מאיר כלוא במגדל אנזיסהיים שנים רבות. שם חיבר את התוספות על סדרי קדשים וטהרות, ועוד ספרים. הוא השיב תשובות לשואלים בגופי הלכות ודברי תורה.



הרבנות המועצה הדתית באר שבע  
מחלקת המקוואות

## מקווה ישראל הי' בגיל ובחדווה

אנו מבשרים לציבור הרחב  
על פתיחתו המחודשת של

### המקווה טהרה

### לנשים בשכונה א'

### רח' אחד העם 17

אשר הושקעו בו עמל וממון רב

לשיפוצו ובנייתו מחדש

וזאת לטובתן של נשות העיר

באר שבע בכלל

ותושבות השכונה בפרט.

מס' הטלפון במקווה:

077-5446012

לתועלת הציבור וע"מ להקל

ככל שניתן על העומסים

אנו במגמה של שיפוץ

מקוואות נקודתיות

ולאחר מכן פתיחת המחודשת

לרווחת תושבות העיר.

כולי תפילה ותקווה

שבעזה"י נמשיך לדאוג לשיפור

שירותי הדת בעירנו הק'.

בברכת התורה והטהרה

יהושע (שוקי) דמרי

ממונה המועצה הדתית

באר שבע

וכך כתב רבי מאיר באחת מתשובותיו: "ואם תמצא שהתוספות וספרי הפוסקים חולקים עליי בשום דבר, דעתי מבוססת להשיב, כי מה לעני יודע, יושב חושך וצלמוות זה שלוש שנים ומחצה, הנשכח מכל טובה, אסקופה הנדרסת, הנקרא בשכבר מאיר בר ברוך זלה"ה".

ייסורים קשים סבל רבי מאיר, בהיותו במאסר, בודד וגלמוד, אך רוחו הייתה איתנה כסלע ולא פסק מלימודיו. ובכל זאת, היו גם ימים שבהם חש בודד ומדוכך. נפשו יצאה בגעגועיו לבני קהילתו ולמשפחתו, ובמיוחד הייתה עזה תשוקתו לעלות לארץ-ישראל, משאת-נפשו.

יום אחד, כשהיה רבי מאיר שבור ורצון, בכה על מרגליו ושפך את שיחו בתפילה מעומק הנפש לפני הקב"ה. לפתע נתגלה לפניו 'מגיד', נוחם אותו ועודדו: "מה לך מאיר שאתה מתעצב כל-כך על צערך בעולם הזה?".

"סהדי במרומים", השיב לו רבי מאיר. "מקבל אני עליי את כל סבלי וייסורי באהבה; אבל נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' – להתאחד עם שאר אחיי ולעלות וליראות בהר הקודש בירושלים".

אמר לו ה'מגיד: "אם להתאחד עם כלל-ישראל ועם ארץ-ישראל רצונך, עצתי לך כי תכתוב ספר-תורה, שהתורה הקדושה היא תכנית הבריאה של כל העולם כולו, והפסוקים המדברים על ארץ-ישראל מפת ארץ-ישראל הם, והאותיות שבתורה כוללות בתוכן שישים ריבוא נשמות עם-ישראל. כשתכתוב את ספר התורה ותכניס באותיותיו את מחשבותיך וכוונותיך, תתאחד עם כלל-ישראל ונשמך תעלה ותשכון בארץ הקודש".

שמע רבי מאיר בקול ה'מגיד. ישב בתא כלאו שבמגדל אנזיסהיים, וכתב את ספר התורה הזה, שהיה לו לנחמה, ודרכו חש מחובר לנשמות אחיו בכל מקום שהם ולאוויר ארץ-ישראל.

כשנפטר רבי מאיר מהעולם, עמד ר' זיסקינד אלכסנדר, איש פרנקפורט, ופדה את גופו מידי השלטונות בכסף רב, והביאו לקבורת ישראל בוורמייזה. את גווילי ספר התורה שכתב רבי מאיר הכניס להיכל בית-מדרשו של רש"י בעיר.

רבי מאיר מרוטנבורג עצמו לא זכה לעלות בחייו לארץ-ישראל, אבל הוא זכה שנשמתו, שהייתה דבוקה ומאוחדת באותיות ספר התורה שלו, תעלה לציון עם הגווילים הקדושים – אודים מוצלים מאש.

לעילוי נשמת

הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל

בר עליה ז"ל

והרבנית רחל טריקי ע"ה

בת סימיו ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

